

Med henblik på en styrkelse af den administrative sagsbehandling anbefales det endelig, at erstatningskrav først kan indbringes for domstolene, når det har vist sig, at kravet ikke imødekommes af forvaltningen.

7. I alle tilfælde, hvor der tilkendes erstatning, skal der kunne ydes godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

For så vidt angår *erstatningsniveauet* anfører udvalget på baggrund af de foreliggende oplysninger om praksis, at man ikke mener at have tilstrækkelig mulighed for at fremsætte specificerede forslag vedrørende selve erstatningsudmålingen. Da der knytter sig megen usikkerhed til, hvor det eksisterende niveau for godtgørelse for ideel skade må placeres, er det næppe muligt at udmønte et ønske om en eventuel forhøjelse af niveauet i lovbestemmelser. En takstmæssig fastsættelse i loven af godtgørelsen for uforskyldt frihedsberøvelse pr. dag kan endvidere næppe anses for hensigtsmæssig. Udvalget foreslår på denne baggrund, at der bør tilstræbes en vis fastlæggelse af udmålingsniveauet for ideel skade i bestemte typer af sager, og at det ved erstatningsfastsættelsen – hvad enten den sker administrativt eller ved domstolene – bør fastslås, hvilken del af erstatningen der dækker formuetab, og hvilken del af beløbet der er godtgørelse for ideel skade (betænkningen s. 49 f.)

8. Endelig foreslår udvalget, at reglerne i færdselslovens § 133 om erstatning i anledning af *frakendelse eller inddragelse af førerretten* bringes i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kap. 93 a. Dette indebærer navnlig, at der skabes hjemmel til at yde erstatning for ikke-økonomisk skade ved inddragelse eller frakendelse af førerretten (betænkningen s. 57 f.)

B. Lovforslaget.

1. Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets hovedsynspunkter med hensyn til en nyordning af reglerne om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning.

Justitsministeriet kan således tiltræde, at kredsen af straffeprocessuelle indgreb, der begrunder erstatning, udvides, at skyldformodningsreglen afskaffes, at der indføres en almindelig adgang til at yde erstatning i tilfælde af anholdelse eller varetægt, hvis indgrebet ikke har stået i rimeligt forhold til strafforfølgningens udfald eller det af andre særlige grunde findes rimeligt, og at reglerne i færdselslovens § 133 bringes i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kap. 93 a.

2. Justitsministeriet kan endvidere tiltræde udvalgets forslag med hensyn til *fremgangsmåden ved behandlingen af erstatningskrav*. Dog finder justitsministeriet det rigtigst, at erstatningskravene som udgangspunkt fortsat behandles under medvirken af domsmænd. Man har herved lagt vægt på det principielt betænkelige i at indskrænke lægdommeres medvirken i strafferetsplejen. Hertil kommer, at det – også efter afskaffelsen af skyldformodningsreglen – vil kunne forekomme, at der i afgørelsen om erstatning indgår spørgsmål, som gør lægdommerens medvirken ønskelig. Dette gælder navnlig spørgsmålet om afgrænsningen af de indgreb, som skal kunne begrunde erstatning, og spørgsmålet om nedsættelse eller bortfald af erstatningen på grund af egen skyld. Det må herved erindres, at sagen kun kommer for retten, hvor erstatning ikke kan opnås administrativt, og hvor der derfor er en formodning for, at kravet eller dets størrelse giver anledning til tvivl. Efter forslaget skal der herefter medvirke domsmænd, medmindre erstatningskravet udspringer af en politisag eller en sag, der er afgjort i retten uden medvirken af nævninger eller domsmænd.

3. Med hensyn til *ansvarsgrundlaget*, hvor udvalget har delt sig, kan justitsministeriet tiltræde udvalgsflertallets forslag om en obligatorisk regel omfattende anholdelse, varetægt, samt straffetlige retsforfølger og en fakultativ regel omfattende andre erstatningsbegrundende indgreb. Ud over de synspunkter, som er refereret foran, har justitsministeriet lagt vægt på, at mindretallets forslag om obligatorisk erstatning ved alle indgreb indebærer, at det for erstatningsansvaret efter den obligatoriske regel bliver afgørende, om sigtede har givet samtykke til indgrebet. Efter justitsministeriets mening er det i den foreliggende sammenhæng ikke ønskeligt at knytte så afgørende retsvirkninger til spørgsmålet om, hvorvidt der er meddelt samtykke fra sigtedes side.

4. I overensstemmelse med indstillingen hos en betydelig del af de hørte myndigheder og organisationer finder justitsministeriet, at mindretallets forslag om en udvidelse af kredsen af personer, der kan kræve erstatning efter reglerne i kap. 93 a, bør følges. En bestemmelse herom er medtaget i lovforslagets § 1018 c.

V Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Som nævnt ovenfor søges længden af varetægtsfængslingerne begrænset bl. a. ved ændring